

[Fibiger.]

en bedre løsning af disse forhold end hidtil, idet det i mange tilfælde har voldt vanskeligheder for unge kvalificerede folk at overtage et landbrug, når de har fået disse lån opsagt. Jeg kan egentlig godt være enig med den højtærede finansminister i, at man måske må gøre en undtagelse med saneringslånene eller i alt fald gøre afviklingsfristen for dem noget kortere, end den hidtil har været, for at vi kan få en ende på disse lån, som vi beskæftigede os så meget med i begyndelsen af 30'erne under den store landbrugskrise. Men i øvrigt vil jeg tro, at man nok finder frem til en løsning af hele dette spørgsmål, så ordningen kommer til at virke efter de hensigter, man havde i folketingsudvalget sidste forår.

Med hensyn til lovforslaget om udlån til foranstaltninger vedrørende staldhygiejne vil jeg blot sige, at der inden for mit parti gør sig meget store betænkeligheder gældende ved at gå med til en øget udlånsvirksomhed fra statens side. Statens udlånsvirksomhed er jo i de senere år blevet meget betydelig både med hensyn til bygge-lån og på andre områder. Når der er kreditstramning i landet, regner man fra alle sider med, at hvis man ikke kan få penge andre steder, kan man gå til staten, og det er jo blevet almindeligt, at man fra alle sider henvender sig til staten om lån. Nu har staten ikke andre penge end dem, den kræver op gennem skatter; derfor vil en sådan långivning øge skatteudskrivningen, og det er jo ikke den vej, vi ønsker man skal gå.

Når jeg imidlertid ikke stiller mig helt afvisende over for lovforslaget, hænger det sammen med, at jeg tror, det er nødvendigt, at man tager hele spørgsmålet om statens udlånsvirksomhed op til drøftelse og søger at begrænse den noget.

Jeg ved, at der er vedtaget en lov her, hvorefter der, når Marshallånene er opbrugt, årligt indtil 1960 stilles 10 mill. kr. til rådighed for industrien og 5 mill. kr. til håndværket. Nu er Marshallånene til landbrugsforanstaltninger opbrugt, og det forekommer mig derfor, at det ville være naturligt, om de forskellige erhverv kom til at følges ad på dette punkt. Heri skal ikke ligge, at jeg mener, man skal fortsætte indtil 1960. Jeg henstiller derimod til over-

vejelse inden for det kommende udvalg, at man begrænser denne lov til et år og så samtidig tager spørgsmålet op om at give en anden lov, hvorefter de beløb, der er stillet til rådighed for industri og håndværk, også bortfalder, således at man, når året er gået, kan være ude af hele denne lånevirksomhed fra statens side på dette felt.

Jeg er enig med Landbrugsrådets præsident, når han siger, at hvis man skal komme landbruget til hjælp, må man først og fremmest søge afskrivningsreglerne inden for landbruget ændret ved ligningsloven og dernæst søge at få amtsskatterne nedsat. Det er klart, at den investering, som finder sted inden for landbruget for øjeblikket, ikke kan fortsætte, fordi omkostningsniveauet er blevet så højt. Derfor så vi fra vor side meget hellere, at man i stedet for at gennemføre denne lov om udlån koncentrerer sig om at finde frem til at få andre afskrivningsregler, og at man virkelig satte noget ind på at få de tårnhøje ejendoms-skatte til amtet nedsat; de stiger jo fra år til år og belaster i virkeligheden landbrugsejendommene så stærkt, at det er meget vanskeligt overhovedet at få penge tilovers til investeringer af nogen art.

Vil man imidlertid gennemføre den her foreslåede lovgivning, forekommer det mig, at man da ikke skal nøjes med en rente på $5\frac{1}{2}$ pct.; jeg synes, man må have markedsrenten ved sådanne udlån. Det er jo også meget lidt, at de, der skal have del i disse lån, kun skal præstere $\frac{1}{10}$ af omkostningerne. Man burde efter min mening ind på, at de pågældende må være i besiddelse af midler svarende til mindst $\frac{7}{10}$ af omkostningerne ved forbedringer eller noget i den retning.

Hele spørgsmålet om statens udlånsvirksomhed bør efter vor opfattelse tages op til grundig behandling, således at det kan lykkes inden for den nærmeste fremtid at få nedsat disse udlån og komme ind i mere almindelige forhold. Men det sker ikke ved, at man som her udvider denne virksomhed og stiller flere og flere midler til rådighed fra staten, bl. a. til de formål, jeg har nævnt her.

Kirkegaard: For godt og vel et par måneder siden tillod jeg mig her i salen at spørge den højtærede landbrugsminister, om